IX kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **KOMISJI DO SPRAW UNII EUROPEJSKIEJ (NR 85)**

z dnia 29 września 2021 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji do Spraw Unii Europejskiej (nr 85)

29 września 2021 r.

Komisja do Spraw Unii Europejskiej, obradująca pod przewodnictwem poseł **Anity Czerwińskiej (PiS)**, zastępcy przewodniczącego Komisji, rozpatrzyła:

I. informację o dokumentach, w stosunku do których prezydium wnosi o niezgłaszanie uwag: COM(2021) 478, 491, 492, 495, 498, 499, 532, 533, 534 (art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. o współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej); COM(2021) 493, 494, 496, 497, 535, 536, 538, 539 (art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu z uwzględnieniem art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r.),

II. w trybie art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 8 października 2010 r. informacji o stanowisku, jakie Rada Ministrów ma zamiar zająć podczas rozpatrywania projektów aktów prawnych UE na posiedzeniu Rady ds. Wymiaru Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych (7 i 8 października 2021 r.), w związku z zasięgnięciem opinii Komisji w tych sprawach (COM(2016) 378),

III. w trybie art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. wniosek dotyczący decyzji Rady w sprawie przystąpienia Unii Europejskiej do Konwencji o uznawaniu i wykonywaniu zagranicznych orzeczeń w sprawach cywilnych i handlowych (COM(2021) 388 wersja ostateczna) i odnoszący się do niego projekt stanowiska RP.

W posiedzeniu udział wzięli: **Sebastian Kaleta** sekretarz stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości wraz ze współpracownikami, **Bartosz Grodecki** podsekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji wraz ze współpracownikami, **Izabela Kloc** i **Patryk Jaki** posłowie do Parlamentu Europejskiego.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Adam Dudzic** – wicedyrektor Biura Spraw Międzynarodowych, **Agata Jackiewicz, Agata Domańska, Joanna Heger** – z sekretariatu Komisji w BSM; **Tomasz Jaroszyński** i **Paweł Kościelny** – eksperci ds. legislacji z Biura Analiz Sejmowych.

Przewodnicząca poseł Anita Czerwińska (PiS):

Dzień dobry państwu, otwieram posiedzenie Komisji do Spraw Unii Europejskiej. Stwierdzam kworum. Witam serdecznie wszystkich obecnych członków Komisji do Spraw Unii Europejskiej, ministrów oraz towarzyszące im osoby. Czy są uwagi do porządku dziennego? Nie widzę. Wobec tego stwierdzam, że Komisja przyjęła porządek dzienny.

Przechodzimy do rozpatrzenia pkt I, czyli informacji o dokumentach UE, w stosunku do których prezydium wnosi o niezgłaszanie uwag. Są to następujące dokumenty: w trybie art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. o współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej COM(2021) 478, 491, 492, 495, 498, 499, 532, 533, 534, a także w trybie art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. z uwzględnieniem art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu COM(2021) 493, 494, 496, 497, 535, 536, 538, 539. Czy do wymienionych przeze

mnie dokumentów państwo chcieliby zgłosić uwagi, czy też zgodnie z wnioskiem prezydium możemy je przyjąć bez rozpatrywania przez Komisję? Sprzeciwu nie słyszę. Stwierdzam, że Komisja postanowiła nie zgłaszać uwag do wymienionych powyżej dokumentów. Na tym zamykam rozpatrywanie pkt I.

Przechodzimy do pkt II, czyli rozpatrzenia w trybie art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 8 października 2010 r. informacji o stanowisku, jakie Rada Ministrów ma zamiar zająć podczas rozpatrywania projektów aktów prawnych UE na posiedzeniu Rady ds. Wymiaru Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych (7 i 8 października 2021 r.), w związku z zasięgnięciem opinii Komisji w tych sprawach. Rząd reprezentuje pan minister Bartosz Grodecki, podsekretarz stanu w Ministerstwie Spraw wewnętrznych i Administracji. Bardzo proszę pana ministra o przedstawienie stanowiska.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji Bartosz Grodecki:

Bardzo dziękuję. Szanowna pani przewodnicząca, szanowni panie i panowie posłowie, Wysoka Komisjo, jedyny akt prawny, który ma być przyjęty na posiedzeniu naszej części Komisji, czyli 8 października, to będzie akt dotyczący zmiany dyrektywy Rady 2009 WE z dnia 25 maja 2009 r. To będzie nowa dyrektywa dotycząca tak zwanej niebieskiej karty – blue card.

Negocjacje nad tą dyrektywą trwały długo, bo ponad 5 lat. Dyrektywa dotyczy głównie ustalenia czy ustanowienia szybkiej, uproszczonej, legalnej drogi dostania się do Europy dla osób o unikalnych kwalifikacjach. Dyrektywa była długo negocjowana ze względu na to, że państwa członkowskie miały uwagi dotyczące rozbieżności pomiędzy prawem unijnym a prawem krajowym. Głównie chodziło o to, aby część kompetencji wynikających z tej dyrektywy była zachowana w prawie krajowym, choćby regulacje kwestii pobytowych.

Polska jest w gronie 22 krajów, które przyjęły tę dyrektywę. 15 września dyrektywa została przyjęta przez PE. Znajduje się na tak zwanej liście A, więc zasadniczo będzie przyjęta w tak zwanej procedurze ciszy, chyba że któreś z państw członkowskich będzie chciało zabrać głos. Nie przewidujemy jednak takiej formuły i zostanie to wprowadzone do agendy rozmów. Na dzisiaj nie mamy takiej informacji, więc zasadniczo rozumiemy, że ta dyrektywa zostanie w pełni zaakceptowana i przyjęta. Ona jest elementem negocjowanego od długiego czasu paktu o migracji i azylu. W pewnym sensie posuwa negocjacje nad paktem do przodu, ale nie ukrywam, że jeśli chodzi o ten główny dokument, to jeszcze duża praca przed nami. Bardzo dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anita Czerwińska (PiS):

Bardzo dziękuję. Otwieram dyskusję. Czy są pytania do pana ministra? Nie widzę żadnych zgłoszeń. W związku z tym proponuję następującą konkluzję: stwierdzam, **że Komisja przyjęła do wiadomości informację o stanowisku, jakie Rada Ministrów ma zamiar zająć podczas rozpatrywania projektów aktów prawnych UE na posiedzeniu Rady ds. Wymiaru Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych w dniach 7 i 8 października 2021 r., w związku z zasięgnięciem opinii Komisji w tych sprawach w trybie art. 11 ust. 1 ustawy**. Czy jest sprzeciw wobec takiej konkluzji? Nie widzę. Zatem zamykam rozpatrywanie pkt II. Bardzo dziękujemy, panie ministrze.

Przechodzimy do pkt III, czyli rozpatrzenia w trybie art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. wniosku dotyczącego decyzji Rady w sprawie przystąpienia Unii Europejskiej do Konwencji o uznawaniu i wykonywaniu zagranicznych orzeczeń w sprawach cywilnych i handlowych (COM(2021) 388 wersja ostateczna) i odnoszącego się do niego projektu stanowiska RP. Rząd jest reprezentowany przez pana ministra Sebastiana Kaletę, sekretarza stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości. Bardzo proszę pana ministra o przedstawienie stanowiska.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości Sebastian Kaleta:

Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, wychodząc naprzeciw oczekiwaniom państw członkowskich i obywateli UE w zakresie sprawnego i efektywnego egzekwowania orzeczeń w sprawach cywilnych oraz handlowych, Komisja przygotowała projekt

decyzji o przystąpieniu przez UE do Konwencji haskiej z 2 lipca 2019 r. o uznawaniu i wykonywaniu zagranicznych orzeczeń w sprawach cywilnych i handlowych.

Nie ulega wątpliwości, że obecnie Unia posiada rozwinięty system uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach cywilnych i handlowych obowiązujący w jej wewnętrznych ramach, tj. pomiędzy jej państwami członkowskimi na podstawie rozporządzenia Bruksela I bis. Rozporządzenie to nie ma jednak zastosowania w stosunkach pomiędzy Unią a państwami trzecimi. Na szczeblu międzynarodowym Unia zawarła jedynie z państwami europejskiego obszaru gospodarczego i Szwajcarią konwencję z Lugano z 2007 r.

Poza wspomnianymi aktami prawnymi, które mają jednak ograniczony zakres zastosowania, nie istnieją żadne globalne i wielostronne ramy obiegu orzeczeń, które umożliwiłyby ich sprawne i efektywne wykonywanie i egzekwowanie. Konwencja haska o orzeczeniach, do której planuje przystąpić Unia, stanowiłaby zatem uzupełnienie istniejących ram prawnych Unii, zapewniając obieg zagranicznych orzeczeń wykraczających poza istniejący system stosowany w obiegu pomiędzy państwami Unii i EOG oraz Szwajcarią, mając zastosowanie także do umawiających się państw niebędących państwami członkowskimi.

Obecnie obywatele Unii, w tym zwłaszcza przedsiębiorcy, ubiegając się o uznanie i wykonanie w państwie trzecim orzeczeń wydanych w Unii, mają do czynienia z rozproszeniem przepisów, a to ze względu na brak kompleksowych międzynarodowych ram, ustanowionych w odniesieniu do uznawania i wykonywania zagranicznych orzeczeń w sprawach cywilnych i handlowych. Taka sytuacja niewątpliwie może prowadzić do niepewności prawa, stanowi czynnik odstraszający w zakresie sądowego dochodzenia wierzytelności. Tej sytuacji można zaradzić dzięki przewidywalnemu systemowi transgranicznego uznawania i wykonywania orzeczeń, przewidzianemu w konwencji haskiej.

Dlatego też rząd polski, dostrzegając wagę zaistniałego problemu, jak i potrzebę kompleksowego uregulowania kwestii wykonywania orzeczeń w sprawach cywilnych i handlowych w stosunkach między państwami członkowskimi a państwami spoza Unii, wyraża pozytywne stanowisko w przedmiocie przystąpienia przez Unię do przedmiotowej konwencji w imieniu jej państw członkowskich, w tym Polski. W ocenie rządu przystąpienie do niej może poprawić system obiegu zagranicznych orzeczeń. Ułatwi dochodzenie i egzekwowanie roszczeń przez polskich obywateli, usprawni procedurę sądową oraz przyczyni się do lepszej ochrony wierzycieli. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anita Czerwińska (PiS):

Bardzo dziękuję, panie ministrze. Sprawozdawcą do tego dokumentu jest pan poseł Tadeusz Zwiefka. Bardzo proszę, panie pośle.

Poseł Tadeusz Zwiefka (KO):

Bardzo dziękuję, pani przewodnicząca. Szanowni państwo posłowie, panie ministrze, dziękuję za zarysowanie przedmiotu, nad którym w tej chwili debatujemy, dotyczącego projektu decyzji Rady w sprawie uznawania orzeczeń w sprawach cywilnych i handlowych, wydawanych przez sądy w państwach trzecich oraz przez sądy unijne uznawania tychże w państwach trzecich. Bez wątpienia dokument potrzebny, bez wątpienia Konferencja haska do spraw międzynarodowego prawa prywatnego przygotowała podstawę, która pozwoli zwiększyć pewność międzynarodowego obrotu prawnego poza UE, co będzie w moim głębokim przekonaniu pozytywnie odebrane zarówno przez przedsiębiorców, jak i indywidualnych obywateli państw członkowskich UE.

Nasze doświadczenia, które opieramy na funkcjonowaniu rozporządzenia wspomnianego przez pana ministra, rozporządzenia Bruksela I, pokazują, że wzajemne uznawanie i wykonywanie orzeczeń wykonywanych w sprawach cywilnych i handlowych, chociaż to rozporządzenie Bruksela I dotyczy także jurysdykcji, w przeciwieństwie do konwencji haskiej, która o jurysdykcji nie mówi… Aczkolwiek jeden z elementów jest tam wspomniany, zwiększa pewność prawną, przez co zaoszczędza uczestnikom postępowań zarówno pieniądze, jak i czas, a także zwiększa ich pewność co do finalnego sukcesu postępowań.

Miałem przyjemność być sprawozdawcą przy przekształceniu rozporządzenia Bruksela I, zakończonego pozytywnie w 2012 r., czyli niedługo będzie to już 10 lat. Stąd

doświadczenie płynące ze stosowania tego rozporządzenia jest już spore. Tam głównym elementem, nad którym pracowaliśmy z państwami członkowskimi, było zniesienie procedury egzekwatury, czyli potwierdzenia w państwie wykonania orzeczenia wydanego przez sąd w innym państwie członkowskim UE.

Były spore obawy, czy nasze systemy prawne są już na tyle sprawne, czy mamy wzajemne zaufanie do swoich systemów sądowniczych i systemów prawnych w państwach członkowskich. Decyzja pozytywna okazała się decyzją słuszną. Stąd wnoszę, że przystąpienie przez UE do Konwencji haskiej w sprawie uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach cywilnych i handlowych jest ze wszech miar pozytywne i w pełni popieram stanowisko polskiego rządu w tej sprawie.

To, co powinno być dla nas istotne, to jest zapewnienie w zasadzie dwóch kwestii. Po pierwsze, aby orzeczenia, które mają być wykonane na terenie państwa wykonania znajdującego się w ramach UE, nie przekraczały porządku publicznego obowiązującego w państwach członkowskich. Porządek publiczny to nieco szersze pojęcie niż porządek prawny, ale ono zapewnia większe bezpieczeństwo prawne tak naprawdę. Druga kwestia, która jest niezwykle istotna, to spowodowanie, aby zwrócono jednak mimo wszystko uwagę na właściwość sądu wydającego orzeczenie, bowiem znana jest procedura poszukiwania sądu, gdzie można uzyskać bardziej korzystny dla siebie wyrok, bardziej korzystne orzeczenie. Byłoby czymś niewskazanym, gdyby dwie strony z państwa wykonania, mające siedzibę w państwie wykonania bądź miejsce stałego pobytu w państwie wykonania, wymyśliły sobie sąd w kraju trzecim, a następnie wykonanie miałoby nastąpić w kraju, w którym mają swoją siedzibę bądź stałe miejsce pobytu. Tutaj też ta istotna uwaga, by do takich sytuacji nie dopuszczać.

I wreszcie bezpieczeństwo przystąpienia do konwencji haskiej w tej mierze powoduje to, że ta decyzja przyjmowana jest w procedurze zgody. A zatem każde rozszerzenie państw przystępujących do konwencji haskiej w sprawach uznawania i wykonywania tychże orzeczeń, o których mówimy, będzie wymagało nie tylko decyzji Rady, ale także zgody Parlamentu. To jest szalenie istotne, bo to także powoduje, że UE nie będzie musiała wyrażać za każdym razem pozytywnej opinii, jeśli uzna, że państwo przystępujące do konwencji haskiej przez UE nie może być uznane za państwo spełniające europejskie czy unijne standardy wymiaru sprawiedliwości. To też jest istotny czynnik zapewnienia bezpieczeństwa funkcjonowania w tym obszarze.

Reasumując, popieram stanowisko przedstawione przez rząd, czyli pozytywne odniesienie się Polski do tej decyzji Rady. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anita Czerwińska (PiS):

Bardzo dziękuję, panie pośle. Otwieram dyskusję. Czy są pytania? Nie widzę. Zatem proponuję następującą konkluzję: stwierdzam, że **Komisja rozpatrzyła w trybie art. 8 ust. 2 ustawy dokument o sygnaturze COM(2021) 388 wersja ostateczna. Komisja podzieliła stanowisko rządu.** Czy jest sprzeciw? Nie widzę. Na tym zamykam rozpatrywanie pkt III.

Przechodzimy do pkt IV, ostatniego, czyli do spraw bieżących. Informuję, że kolejne posiedzenie Komisji odbędzie się jutro o godz. 11.00 oraz kolejne o godz. 14.00. Czy ktoś z państwa chciałby zabrać głos? Nie widzę. Na tym zamykam rozpatrywanie pkt IV. Informuję, że porządek dzienny został wyczerpany. Protokół dzisiejszego posiedzenia będzie wyłożony w sekretariacie Komisji w Kancelarii Sejmu. Zamykam posiedzenie Komisji. Bardzo dziękuję i do zobaczenia jutro.